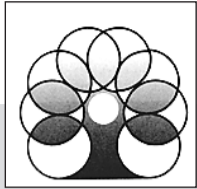

Орлин Пенев - председател на Асоциацията на българските застрахователи
и главен оперативен директор на „Алианс България Холдинг“

АКТИВИЗИРАМЕ РАБОТАТА НА АСОЦИАЦИЯТА ЗА ДОБРОТО НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИЯ БИЗНЕС

(Продължава от стр. 7)

И при това положение щета-та се отправя към Гаранционния фонд. Такова тълкувание издаде на 23 юли т. г. и Комисията за финансов надзор, като прие указания за отговорността при изплащане на застрахователно обезщетение, когато ПТП е настъпило извън територията на България и е причинено от МПС с българска регистрация, за което застраховката „Гражданска отговорност“ е била прекратена поради неплащане на разсрочена вноски от премията, но към полицата има издаден едногодишен сертификат „Зелена карта“, валиден към датата на настъпване на ПТП. Когато ПТП е настъпило на територията на Европейското икономическо пространство и има несъответствие между действието на застрахователната полица по „Гражданска отговорност“ и издадения към нея сертификат „Зелена карта“, тогава се прилагат правилата по застраховка „Гражданска отговорност“, т. е. приема се, че водачът няма действаща застраховка и отговорността за изплащане на обезщетението остава в Гаранционния фонд. Той, разбира се, има стабилен финансов капацитет, но не е „дойна крава“, от която да суцат всички.

В тази връзка сме водили разговори и с г-жа **Ралица Агайи**. Необходимо е да осъществим среща с министъра на вътрешните работи, за да поставим ясно отстротата на проблема. Ако МВР не се заеме с този въпрос, до положителен резултат не може да се стигне.

- А какво мислите за формата в здравното осигуряване?

Още не са съвсем изяснени нещата. Моделът се променя няколко пъти. Когато законопроектът се избистри окончателно, тогава и от АБЗ ще коментираме и ще вземем участие с експертни становища в евентуалните разисквания. По принцип намерението здравноосигурителната дейност да се приравни със застрахователната е правилно. Защо е така? Защото този риск е краткосрочен. Дългосрочните рискове са в животозастраховането, където се носи риск с някакви „дълги пари“. В пенсионното осигуряване схемата е друга - там се трупат парите, която в един момент започва да се консумира. Докато в здравното осигуряване средствата постъпват в началото на годината. В края на годината рискът изтича и на следващата се започва отново. Така че здравното осигуряване по характер е много по-близо до застраховането и има резон да се приравни със застрахователната дейност.

- А какво мислите като председател на АБЗ за състоянието на застрахователния пазар?

Пазарът става все по-изчистен, за разлика от предишните години, по-подреден е, колегите са разумни. Всеки гледа правилно на проблемите, особено по отношение на застраховката „Гражданска отговорност“. Цените плавно вървят нагоре. Нормално е да се осъз-

нае, че това е правилното поведение. Като почнеш да излизаш на загуба, няма как да не го осъзнаеш... Първо, според кодекса не може да имаш отрицателен резултат по линия на бизнеса. Второ, ако акционерите са си на място, започват да ти търсят сметка, щом печалбата ти пада. Щеш не щеш ще започнеш да вдигаш цената, друго не можеш да направиш.

- И също да се прилага индивидуален рисков профил...

Да, това е съществен регулатор. Освен това пазарът на застраховка „Каско“ ще се претопи в „Гражданска отговорност“, както става в Европа. В Унгария пазарът на „Каско“ е доста по-нисък от пазара на „Гражданска отговорност“.

- Това сме го коментирали отдавна, пръв такова становище изрази бившият изпълнителен директор на „Бул инс“ Йордан Кифов...

Всъщност този процес не е нов и отдавна се знае, че нещата вървят натам. Застраховката „Гражданска отговорност“ носи много висок риск. Тя има петгодишна давност. През първите две-три години е добре, защото се работи на паричен поток, т. е. прииждат свежи пари. И се отчита висок ръст. Но на третата и четвъртата година, когато започнат да валят исконите, и то не толкова за имуществени щети, колкото за немуществени, нещата придобиват доста стряскащ за застрахователите вид. Който не оценява правилно рисковете, ще губи много. Самите клиенти започват все повече и повече да разбират от щети и обезщетения. Адвокатите също добре навлизат в материята. За немуществени вреди, особено в страните от Европа, където няма лимити на отговорност, могат като нищо да ти присъдят 1-2 милиона евро.

Догодина прогнозирам, че голям проблем ще създадат финансовите рискове. Ипотечната криза, която започна в САЩ, навлезе и в Европа и се приближава все повече до нас. Виждате, че и на борсата нещата не вървят добре.

- Другият въпрос, който искаме да ви зададем, е свързан с катастрофичния пул.

Бих върнал нещата по-назад. Всички все казват „дайте да видим какво става по света“. Щатът Калифорния и Япония са силно сеизмични зони. Там обаче застраховка срещу земетресение имат само 15 на сто от недвижимите имоти. У нас по официални данни са 7-8 на сто. Значи ние сме само наполовина по-малко, а нашият район в сеизмологично отношение не е толкова рисков. Това е добър резултат от тази гледна точка, без да е „върхът“. Световната банка е решила да направи някакъв проект. Доколкото знам, за работата по катастрофичен пул в Румъния вече са похарчени 5 млн. евро, но още не е приет закон за задължително имуществено застраховане.

- А на нас все ни дават Румъния за пример. Както и Турция, в която пулт всъщ-

ност покрива само щетите по конструкцията на сградите в случай на земетресение, което научихме лично от един турски застраховател - ръководител на голяма компания в южната ни съседка, дал специално интервю за нашия вестник преди време.

Подобни пулове по света има, но повечето са на доброволен принцип. От АБЗ вече сме дали становища по законопроектите на **Румен Гълъбинов** и **Фани Генчева**. Вие сте писали по тези въпроси многократно. Проблемите тук са основно три: трябва да бъдат изяснени видът на покритието, дизайнът на полицата и правната рамка. И, разбира се, да се определи характерът на финансирането. Чрез задължително застраховане работата няма да стане. Ще повторя становището на АБЗ: от местните данъци и такси може да се заделат достатъчно ресурс за тази цел.

Проблем е и как ще се оценяват сградите.

Има и социален елемент, с който много се спекулира. Нещата се поставят така: всички ще плащаме, а при нужда ще получават определени хора. Ако погледнем къде стават щетите от наводненията, ще видим, че са на едни и същи места. Изключвам случилото се в Цар Калоян, където, убеден съм, бе проявена груба човешка грешка. Тези природни бедствия явно имат локална проява. Когато говорим за катастрофични рискове, става дума за катаклизми, които биха засегнали икономиката на държавата като цяло със щети от над 50 млн. долара.

От АБЗ предлагаме основно покритие на евентуалния катастрофичен пул да бъде рискът „Земетресение“. И когато този фонд набере достатъчно средства, тогава към него да се включат и други рискове.

- В приетата от АБЗ програма за работа пулт също влиза като дейност...

Да, естествено, винаги имаме готовност за участие в дискусиите на обществено и законодателно ниво относно създаването на катастрофичен пул. Точката е формулирана по следния начин: обсъждане, съгласуване и изготвяне на становища относно позицията на застрахователите за полезността,

формата и необходимостта от такъв пул.

Според мен никое правителство и политическа сила не биха поели риска да се въведе задължително застраховане от този тип. У нас в момента има 23-24 задължителни застраховки, и те не са само професионални отговорности. Има задължение да се застраховат и публичната държавна и общинска собственост...

- ...което задължение не се изпълнява...

Точно така е, от това се „пести“. Затова и някои настояват в пула да се включи общинската собственост. Пулوة от подобен тип се правят за защита на гражданите. Защото той решава проблемите на държавата,

който тя би имала, ако се случи бедствие. А държавата не притежава собствен ресурс да покрие финансовите загуби. Първо, нанася се удар върху фискалната система. Веднага след това държавата, като не ѝ стигнат парите, ще потърси външен заем - и ще стане зависима от външни кредитори. Трето, последните ще бъдат неопикуеми, защото нашето население не е подготвено за реакция след катастрофично събитие. В САЩ всички разполагат с подготвен наръчник, издаден от Американската агенция за борба с бедствия и аварии, за всичко, което трябва да предприемат хората при настъпване на каквото и да е голямо бедствие, включително при експлозия в ядрена централа, терористично нападение и атака с химическо и биологическо оръжие. Предвидено е дори какво трябва да си е пригответил човек в подобни случаи вкъщи - нещо като „бойна готовност“. Всеки трябва да знае в какъв район живее - дали е изложен на наводнение, торнадо, големи приливни вълни, земетресение, горски пожар. В зависимост от това гражданинът трябва да е подготвен по съответния предписан начин, защото такива събития се случват. Ето с какво трябва да започнем и ние.

- Има ли у нас застраховки срещу тероризъм?

Има, повечето застрахователи предлагат такъв риск.

- А по отношение на зачесителите отвлечения?

По света се продават такива застраховки. Най-често те се сключват по служебен път в полза на мениджъри на големи компании. Самата компания поема този риск, защото висшите ѝ кадри са ценни. У нас пазарът е изключително лимитиран. Това, че се случват от време навреме и подобни събития, не представя възможност да се развие подобен пазар. Ако такава застраховка съществува и си я купят 20 души, това не е пазар, а само екзотична застраховка.

- Какво бихте казали за становището на Светла Несторова - изпълнителен директор на „Булстрад Живот“, по отношение на регламентирания в Кодекса за застраховането обхват на Фонда за обезпечаване на застрахователните вземания. От него са

изключени застрахователите от друга държава членка на ЕС, извършващи дейност в България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги. Фактът, че тези застрахователи не правят вноски в Обезпечителния фонд, поставя в неблагоприятно положение застрахователите, които ги правят.

Подкрепям изцяло нейното мнение. Но нека Комисията по животозастраховане към АБЗ излезе със становище. Това ще го разгледаме в Управителния съвет. Нормално е, когато упражняваш дейност в една страна, да правиш такива вноски, още повече че е задължително. В много европейски страни съществуват обезпечителни фондове. В Германия са дори два - един за имущественото и един за животозастраховането. Но има такъв неизяснен момент: ако съответният чужд застраховател, който работи у нас, прави вноски във фонда в своята страна, защо трябва да внася и тук за продадените полици, т. е. - два пъти? Може би трябва да се презицира законодателството и да се уточни, че когато в държавата, където е регистриран застрахователят, няма такъв фонд, а той продава животозастрахователни полици и у нас, тогава да прави съответните вноски в нашия Обезпечителен фонд като останалите български животозастрахователи.

- По повод наложената от КЗК глоба АБЗ излезе със специално становище, което ние поместихме в предишния брой. Обжалвахте ли това решение пред Върховния административен съд?

Разбира се, в съответния срок. Не мога да направя прогноза как ще завърши делото.

- Какви проблеми има за решаване пред АБЗ, каква е програмата ви за работа до края на годината?

Програмата ни до следващото Общо събрание включва следните по-важни намерения: събиране и публикуване на данни за застрахователния пазар, издаване на бюлетин и на годишна брошура, анализ на застрахователния пазар, развитие на Образователната програма на Центъра за квалификация и преквалификация към АБЗ, мониторинг на действащата правна уредба в застраховането, съгласуване на измененията и хармонизирането на нормативната уредба, съдействие на АБЗ за благоприятно развитие на данъчното облагане на сектора, участие в дискусиите на обществено и законодателно ниво по повод създаването на катастрофичен пул или фонд в България, обобщаване на съдебната практика по застрахователните дела, активно участие в подготовката и извършването на здравната реформа, организиране и регулярно провеждане на дискусии на форуми между членовете за обсъждане на възникналите проблематични въпроси.

Разговора водиха
**ПЕТЪР АНДАСАРОВ,
СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ**